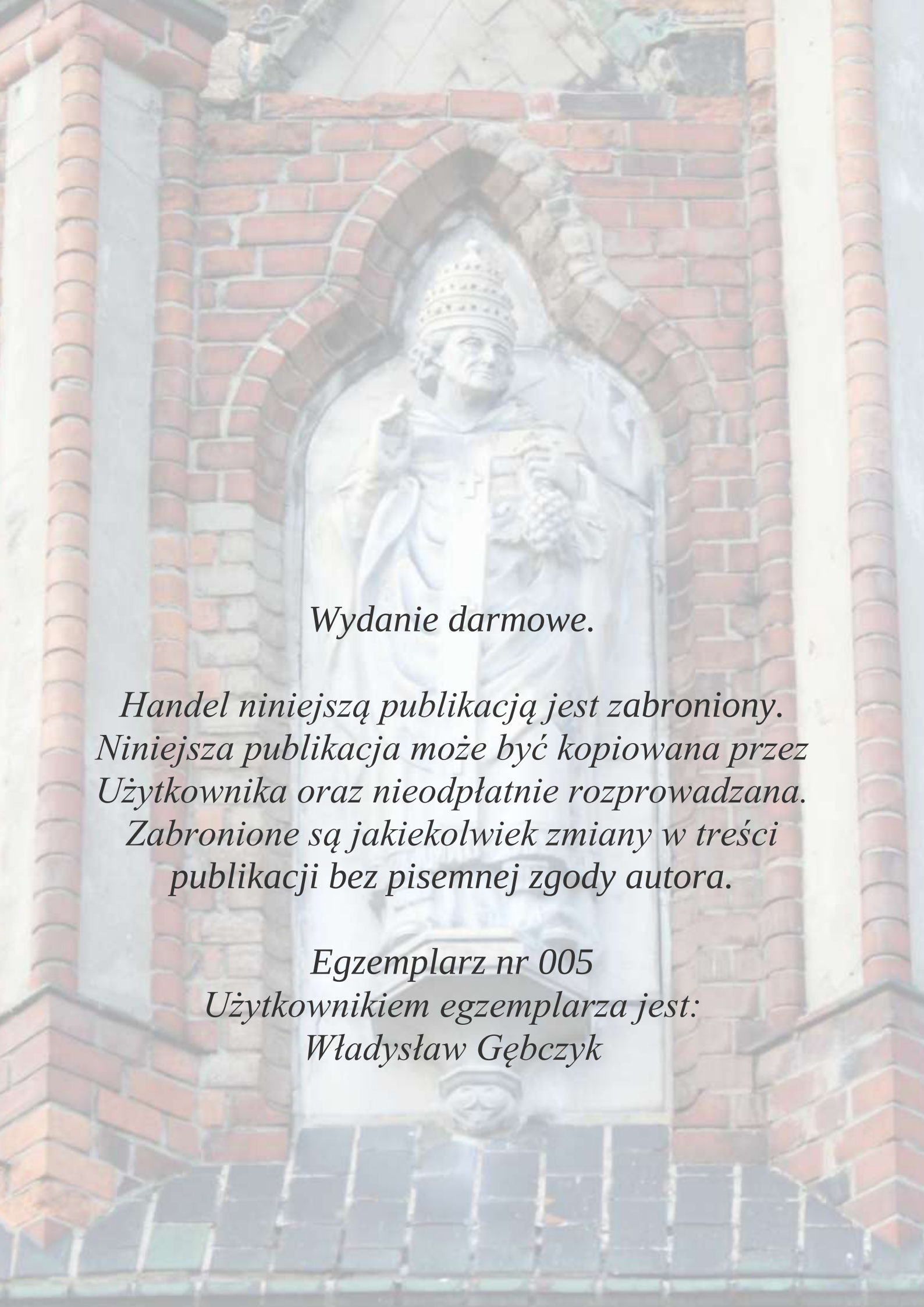

Tomasz Marcin
DUDZIŃSKI

Gruss aus Gleiwitz

Część III: Pod panowaniem czeskim i węgierskim

Wydanie darmowe.

*Handel niniejszą publikacją jest zabroniony.
Niniejsza publikacja może być kopiowana przez
Użytkownika oraz nieodpłatnie rozprowadzana.
Zabronione są jakiegolwiek zmiany w treści
publikacji bez pisemnej zgody autora.*

*Egzemplarz nr 005
Użytkownikiem egzemplarza jest:
Władysław Gębczyk*

Tomasz Marcin
DUDZIŃSKI

Gruss aus Gleiwitz

*Część III:
Pod panowaniem czeskim i węgierskim*

Tomasz Marcin Dudziński

„Gruss aus Gleiwitz. Część III: Pod panowaniem czeskim i węgierskim”

Copyright© by Tomasz Marcin Dudziński

All rights reserved

Fotografie: Krzysztof Wójcik, Tomasz Marcin Dudziński

Projekt okładki: Tomasz Marcin Dudziński

Wydanie III

Gliwice, grudzień 2011

Uczą nas, że Kazimierz Wielki był mądrym i szlachetnym władcą, który wiele uczynił dla wzmocnienia kraju. Jednak brąz z jego piedestału pokrywa się brudnym nalotem wobec łamania postanowień traktatu pokojowego i publicznie danego słowa.

Obraz Czeskich władców także nie wydaje się taki idealny wobec ich ciągłej walki o władzę i wzajemnych knowań. Na tym tle Władysław Jagiełło jawi się jako mędrzec, który dbał o swoje i nie wtykał palców w wirujące w szalonym tempie tryby historii. Tymczasem w Europie szalała czarna śmierć, pogromy i płonęły stosy...

Czy miasto miało szansę odeprzeć husytów? Kto wpadł na pomysł podzielenia miasta na pół? I co w Gliwicach robił wielki mistrz zakonu Joannitów?

Trzeci tom opowieści o historii miasta to wojny, układy i zmieniający się, jak w kalejdoskopie, układ sił...

Zapraszam na wycieczkę w przeszłość. Cel wyprawy to lata:

1327 – 1525

***„Miasto, które nie zna swojej przeszłości,
nie ma przyszłości.”***

1327

- *Hold lenny składają królowi Czech Janowi Luksemburskiemu prawie wszyscy książęta Śląscy.*

1328

- *Grudzień - Zmarł książę Bolesław.*

1330 (około)

- *Wokół miasta zostają wzniesione mury obronne poprzedzone fosą. Wysokość murów wynosiła 9 m, szerokość 1 m (średnio), całkowita długość: 1125 m.*

Do XIX wieku życie w mieście skupiało się wokół rynku. Zmienił to dopiero gwałtowny rozwój przemysłu.

Na zdj.: fragment elewacji katedry, fot.: Krzysztof Wójcik.

1331

- *Rozpoczyna się wojna Polsko – Krzyżacka. Sprzymierzeni Czesi i Krzyżacy usiłują dokonać rozbioru Polski. Czeską wyprawę zbrojną zatrzymuje pod Niemcżą książę Bolko II Mały.*

1332

- *Miasto ponownie zostaje obłożone interdyktem za niepłacenie podatku kościelnego.*

1334

- *Książę Ziemowit tonie w długach. Księstwo gliwickie zostaje oddane w zastaw księciu raciborskiemu Leszkowi.*
- *Gliwice przestają być siedzibą księstwa.*

1335

- *24 sierpnia - Traktat w Trenczynie pomiędzy Janem Luksemburskim, a Kazimierzem Wielkim, na mocy którego król Czech zrzeka się praw do korony polskiej, w zamian za co król Polski zrzeka się praw do Śląska.*
- *Wszystkie ziemie śląskie stają się lennem czeskim.*

1336

- *Zmarł książę raciborski Leszek, u którego Ziemowit zastawił Księstwo Gliwickie. Ziemowit zostaje samodzielnym księciem gliwickim.*

1337

- *Następca księcia raciborskiego Leszka, książę Mikołaj, zwraca zastawione Gliwice wraz z przynależnymi wsiami.*

Dla współczesnych ludzi niewyobrażalnym wydaje się życie bez jakichkolwiek maszyn i urządzeń. Trudnym do wyobrażenia jest także codzienne egzystencja bez pomiaru czasu.

Na zdj.: Zegar na wieży kościoła w Łabędach.

Fot.: autor.

- *Prawa miejskie otrzymują pobliskie Pyskowice.*

1339

- *9 luty – Kazimierz Wielki wydaje tzw. akt krakowski, w którym zrzeka się swoich praw do księstw śląskich.*
- *W mieście funkcjonuje browar. W dokumentach wzmiankowany jest pierwszy znany z imienia gliwicki rzemieślnik – jest nim browarnik Jan.*

1342

- *Gliwice całkowicie wracają pod rządy księcia Ziemowita.*
- *1 lipiec - Zmarł książę Ziemowit. Całość księstwa przechodzi pod władanie Władysława.*
- *Biskupem diecezji śląskiej zostaje Przeclaw z Pogorzeli.*

1345

- Wybuchła kolejna wojna Polsko - Czeska o Śląsk. Kazimierz Wielki najeżdża Śląsk.
- Ma miejsce kontrofensywa wojsk czeskich, która załamie się po bitwie pod Lelowem i Pogonią.

1346

- Wojska Polskie zajmują większą część Śląska.
- 26 sierpnia – Zmarł król Czech Jan I Luksemburski, zwany Ślepym. Na tronie zasiadł jego syn Karol IV Luksemburski.

1348

- 7 kwietnia - Król Czech, Karol IV Luksemburski, przyłącza Śląsk do korony czeskiej (Coronae Regni Bohemie).
- 22 listopada - Wojnę kończy traktat pokojowy w Namysłowie, jednakże wynik wojny jest nierozstrzygnięty. Kazimierz III Wielki zrzeka się praw dynastycznych do Śląska.
- Przez Śląsk przetacza się epidemia „czarnej śmierci”. Łącznie w całej Europie zmarło na dżumę 75 milionów ludzi.

1349

- „Czarna śmierć” pustoszy ziemię śląską.
- 28 maja – We Wrocławiu ma miejsce pogrom Żydów oskarżonych o sprowadzenie zarazy i kłęski głodu.
- We Wrocławiu dochodzi do kolejnego pogromu Żydów, tym razem oskarżonych o spowodowanie pożaru miasta. Pogromy mają też miejsce w wielu innych śląskich miejscowościach.

Na Śląsku żyło ok. 150 000 osób, językiem urzędowym była łacina. Do najczęściej spotykanych wyobrażeń obecnych w ówczesnym świecie była podobizna Matki Boskiej.

Na zdj.: rzeźba autorstwa siostry Marii Paschalis (wł. Elizabeth Leszczynski) na elewacji dawnego liceum maryjnego przy obecnej ul. Królowej Bony.

Fot.: Krzysztof Wójcik.

1350 (około)

- *Powstają przedmieścia: Białe za Bramą Bytomską, na przeciwnym krańcu miasta Czarne.*
- *W wielu śląskich miastach dochodzi do kolejnych żydowskich pogromów.*
- *Miasto liczy 270 mieszkańców.*
- *Na Śląsku żyje 150 000 osób, z czego 23 000 w miastach. Językiem urzędowym jest łacina.*
- *W Gliwicach urodził się Mikołaj z Gliwic, nauczyciel akademii krakowskiej, protektor studentów.*
- *Zaraza ustępuje.*

1351

- *Karol IV Luksemburski bezskutecznie usiłuje oderwać biskupstwo wrocławskie od diecezji gnieźnieńskiej.*

1355

- 16 wrzesień - Bezpotomnie zmarł książę Władysław. Księstwo zostaje ponownie podzielone.
- Za zgodą elektorów Rzeszy Karol IV Luksemburski, już jako cesarz, potwierdza przyłączenie Śląska do korony czeskiej.
- W Gliwicach mieszka 300 obywateli.

1360

- Karol IV przyrzeka Kazimierzowi Wielkiemu nie podejmowanie starań o zmianę przynależności metropolitalnej Śląska.
- Wielki pożar Wrocławia. Miasto zostaje niemal doszczętnie zniszczone. W ramach akcji odwetowej dochodzi do rzezi wszystkich Żydów mieszkających w mieście. Wystąpienia antyżydowskie rozprzestrzeniły się stopniowo na cały Śląsk.

Zjednoczona Europa wcale nie była wymysłem naszych czasów, podobnie obowiązująca w niej waluta – euro. W późnym średniowieczu pojawiła się bowiem moneta, która zaczęła pełnić funkcję pieniądza uniwersalnego w Europie, chętnie stosowanego do wzajemnych rozliczeń.

Na zdj.: srebrny grosz praski
Władysława Jagiellończyka.

Fot.: autor, kolekcja prywatna.

1364

- 20 kwietnia – W liście do papieża Urbana V król Polski wnosi o unieważnienie swoich uprzednich zrzeczeń terytorialnych. Pomimo akceptacji papieża, sprawa pozostaje bez biegu.
- Połowę księstwa gliwickiego otrzymuje książę niemodliński Wacław. Druga połowa przypada księciu oświęcimskiemu, Janowi I.
- W związku z podziałem miasta Gliwice posiadają dwie rady miejskie.

1369

- Zmarł książę Wacław. Połowę Gliwic odkupuje książę oleśnicki Konrad II.
- Źródła pisane wspominają o gliwickiej szkole, której wielu absolwentów zostało studentami Akademii Krakowskiej.

1372

- Król Ludwik Andegaweński podtrzymuje zrzeczenie się Śląska dokonane przez Kazimierza Wielkiego.
- 29 wrzesień - Zmarł książę Jan I, właściciel połowy Gliwic. Nowym księciem zostaje Jan II. Łabędy dostaje książę opolski Władysław.

1375

- Król Ludwik I Węgierski ponownie potwierdza rezygnację Polski z roszczeń do Śląska.

1378

- 29 listopada – Zmarł król Czech i Niemiec, cesarz rzymsko – niemiecki Karol IV Luksemburski. Tron objął jego syn Wacław IV Luksemburski.

1382

- *Kolejnym biskupem Śląska zostaje Piast, legnicki książę Wacław.*

1400

- *Według spisu w mieście mieszka 900 obywateli.*
- *Gliwicki proboszcz otrzymuje pomocników na plebani i w kościele, tzw. altarystów.*

1401

- *Właścicielem Łabęd zostaje Dietrich z Łabęd.*

1403

- *10 czerwiec - Zmarł książę oleśnicki Konrad II, właściciel drugiej połowy miasta. Jego następcą jest Konrad III Stary.*
- *5 listopada - Paszko von Goczesdorf odkupuje od Jana von Konar oraz Katarzyny Wyrnschkin Trynek i część Szobiszowic.*

1404

- *Wacław IV Luksemburski deklaruje zwrot Śląska Polsce w zamian za pomoc militarną ze strony Władysława Jagiełły. Król odmawia.*

1405

- *1 września - Zmarł ostatni książę oświęcimski Jan III. Jego następcą zostaje syn księcia cieszyńskiego Przemysław II.*

1406

- *1 stycznia - W drodze do Gliwic zostaje zamordowany książę Przemysław II. Księstwo dziedziczy jego syn Kazimierz.*

1409

- 4 maja - Gliwicki sędzia miejski Michael Pillcator ufundował za zgodą księcia Konrada III Starszego kaplicę św. Trójcy.
- Dokumenty wspominają o murowanym krzyżu z wizerunkiem Chrystusa stojącym na Przedmieściu Raciborskim.

1410

- Właścicielami Łabęd zostaje rodzina Nassimbor.

1413

- 6 stycznia – Zmarł książę Konrad III, właściciel drugiej połowy miasta. Dziedziczy po nim syn Konrad VII Biały.

1415

- Kolejnym gliwickim sędzią jest Nicolaus Geisler.

W roku 1331 Czesi i Krzyżacy zawarli sojusz przeciwko Polsce. W 80 lat później Jagiełło rozgromił krzyżacką potęgę, lecz brakło mu sił na zadanie ostatecznego ciosu.

Na zdj.: srebrny szeląg krzyżacki Wielkiego Mistrza Marcina.

Kolekcja prywatna, fot.: autor.

- *Podczas soboru w Konstancji Jan Hus zostaje pojmany i spalony na stosie jako heretyk.*

1417

- *Biskupem wrocławskim zostaje książę oleśnicki Konrad.*

1419

- *16 sierpnia – Zmarł król Wacław IV Luksemburski. Tron obejmuje jego brat Zygmunta Luksemburski.*
- *W wyniku polityki Zygmunta Luksemburskiego wobec zwolenników Jana Husa dochodzi do starć na tle religijnym. Na Śląsku i w Czechach wybuchają wojny husyckie. Władca uchodzi z Czech.*

1420

- *Husyci proponują czeski tron Władysławowi Jagielle w zamian za poparcie, lecz ten kategorycznie odmawia. Nie odmawia jego brat, książę Witold.*
- *28 lipca - Do Pragi powraca Zygmunta Luksemburski. Zostaje koronowany na króla Czech, jednak wobec szturmów mieszczan musi salwować się ucieczką.*
- *Michael Pillicator, starosta gliwicki, wydał decyzję o powstaniu obok kościoła św. Trójcy szpitala oraz schroniska dla ubogich. Starosta oraz jego żona Dorota postanowili przeznaczyć na ten cel dość sporą dotację.*

1421

- *Podczas zjazdu w Grodkowie wszyscy książęta śląscy opowiadają się po stronie Zygmunta Luksemburskiego, czyli przeciwko husytom.*

1422

- *Namiestnikiem księcia Witolda zostaje mianowany książę Zygmunt Korybutowicz.*

Nieliczne gotyckie budowle doskonale komponują się z XIX-wieczną zabudową miasta.

Na zdj.: wieża kościoła p.w. Wszystkich Świętych; fot.: autor.

Niejednokrotnie stylizowane na gotyk elementy elewacji tak naprawdę nigdy nie pojawiały się w epoce.

*Na zdj.: rekonstrukcja wystroju średniowiecznego kościoła;
obok: fragment elewacji nowego kościoła
p.w. św. Bartłomieja.
fot.: autor.*

- *Mikołaj z Gliwic zostaje magistrem akademii krakowskiej.*

1424

- *21 lipca - Książę Kazimierz uposaża szpital św. Trójcy.*

1425

- *Na ziemie gliwicką wkraczają pierwsze oddziały husytów. Sprzyja im książę opolski Bolesław IV.*

1428

- *Druga wyprawa husytów wkracza na Śląsk. Taborytami dowodzi Prokop Łysy. Wśród husyckich dowódców prym wiodą Dobek Puchała oraz książę Fryderyk Ostrogski.*
- *Husyci ponoszą klęskę pod Nysą.*

1430

- *Rozpoczyna się budowa murów miejskich mających być drugą po fosie i wałach, lecz zasadniczą linią obrony.*

- Marzec – Oddziały husytów w sile 11 000 zbrojnych wkraczają na Śląsk. Jednocześnie wkraczają oddziały Zygmunta Korybutowicza i księcia opolskiego Bolka V.
- Husyci palą kościół w Ostropie.
- 17 kwietnia - Gliwice zostają zdobyte, złupione i spalone przez husytów pod wodzą księcia Zygmunta Korybutowicza, pretendenta do tronu czeskiego, bratanka Władysława Jagiełły.

1431

- Zakończono budowę murów miejskich.
- Do Krakowa udają się na rokowania przedstawiciele husytów, w tym Zygmunta Korybutowicz oraz Dobek Puchala.
- 4 kwietnia – Wykorzystując nieobecność dowódców husyckich książę Konrad VII Biały z Oleśnicy odbija miasto. Miasto zostaje złupione, większość mieszkańców wymordowana. Zamek książąt oświęcimskich zostaje zniszczony.

1432

- Rozpoczynają się pertraktacje pomiędzy śląskimi książętami, a armią oblegającą miasta dotyczące odzyskania przez książęta swoich dóbr w drodze wykupu.

Panorama dzielnicy Zatorze. Fot.: autor.

1433

- *Zygmunt Luksemburski odzyskuje kontrolę nad Śląskiem.*
- *Husyci ponownie zajmują miasto.*

1434

- *Zmarł książę Kazimierz.*
- *Starosta Krystyn z Koziegłów zajmuje Gliwice, które stopniowo chylą się ku upadkowi.*
- *Książę strzelecki i niemodliński Bernard podpisuje rozejm z Rzeczpospolitą, dzięki czemu kładzie kres husyckich wypraw na Małopolskę.*

1436

- *Zygmunt Luksemburski odzyskuje pełnię władzy w Czechach.*

1437

- *Zmarł Zygmunt Luksemburski. Stany czeskie wybrały nowym władcą Albrechta II Habsburga, jednak husyci na władcę Czech wybrali Kazimierza Jagiellończyka.*

W kolejnych latach grosze praskie znikają z obiegu. Zastępuje je stopniowo słaby pieniądz o niskiej zawartości kruszcu.

Na zdj.: węgierskie denary różnych władców; kolekcja prywatna; fot.: autor.

1438

- 29 czerwca – Albrecht II wypiera husytów odzyskując kontrolę nad większością kraju. Zostaje królem Czech. Wszyscy książęta śląscy ogłaszają uznanie władzy nowego króla.

1439

- 27 października – Zmarł król Albrecht II. Władzę sprawuje regent Jerzy z Podiebradów.

1444

- Rajcy i starszyzna Bytomia, Gliwic, Toszka i Pyskowic podpisują dokument o unii monetarnej.

1447

- Nowym biskupem Śląska zostaje Piotr II Nowak.

Na zdj.: XIX-wieczna rycina przedstawiająca uliczki wokół kościoła
p.w. Wszystkich Świętych.. Fot. wg: „Oberschlesien im Bild”.

- *Po raz wtóry w piśmiennictwie pojawia się nazwa Brzezinki (spis świętopietrza).*
- *Księżę oświęcimski Jan IV sprzedaje księstwo królowi polskiemu Kazimierzowi Jagiellończykowi zachowując tytuł księcia gliwickiego.*
- *Proboszczem łabędzkiego kościoła jest ks. Tschambor.*
- *Łabędy liczą 240 mieszkańców.*

1450 (około)

- *Pod kierownictwem mistrza Jedliny rusza odbudowa zniszczonego w trakcie wojen kościoła p.w. Wszystkich Świętych.*

1452

- *14 luty – Po śmierci Konrada VII władzę przejmuje jego bratanek Konrad IX.*

1453

- *4 lipca – W wielu śląskich miastach dochodzi do kolejnych żydowskich pogromów. Schwytych spalono na stosach.*
- *28 października – 13-letni syn Albrechta I, Władysław I Pogrobowiec, zostaje koronowany na króla Czech.*

1454

- *Czeski król, Władysław I Pogrobowiec, nadaje kilku śląskim miastom przywilej „De non tolerandis Judaeis” zakazujący w tych miastach osadnictwa żydowskiego.*

*Świadećtwo rządów
Jagiellonów - srebrny
półgrosz świdnicki Ludwika
Jagiellończyka.*

*Kolekcja prywatna.
Fot.: autor.*

1456

- *Kolejnym biskupem śląskim zostaje mianowany Jadok z Rożemberka.*

1457

- *23 listopad – Zmarł Władysław I Pogrobowiec. Władzę ponownie przejmuje regent Jerzy z Podiebradów.*

1458

- *28 lutego - Królem czeskim zostaje Jerzy z Podiebradów, który rozpoczyna walki o Śląsk z pretendentem do korony czeskiej Maciejem Korwinem.*

1459

- *Księżę Przemysław sprzedaje wieś Bojków Peterowi Smolce.*

1461

- *Kolejnym proboszczem Łabęd jest ks. Matthias.*

1463

- *Łabędy stają się wianem księżniczki Machny, która wychodzi za księcia Toszeckiego Przemysława.*

1465

- 26 stycznia – W Koźlu wydano dokument porównujący m. in. prawa lokacyjne Gliwic i Bytomia, stąd też hipoteza o równoczesnym nadaniu praw miejskich obu miastom.
- Dokonano sprzedaży wójtostwa gliwickiego.
- W dokumentach wymieniony jest wójt Gliwic Jan Rudzki.
- Potwierdzono dokument lokacyjny miasta.

1467

- W dokumentach jest wzmiankowany kościół p.w. Wszystkich Świętych.

1468

- Biskupem Śląska został Rudolf von Rüdesheim.

1469

- Katolicka większość Czechów wybiera na króla węgierskiego władcę, Macieja Korwina, któremu książęta ślascy składają hołd lenny.
- Wojska węgierskie zajmują Śląsk.

1470

- Ruiny zamku książąt oświęcimskich zostają przekazane kościołowi.
- Książę oświęcimski Jan IV funduje dom wikarych „Jeruzalem”, wybudowany nieopodal kościoła p.w. Wszystkich Świętych.
- Ukończono wznoszenie murów głównej części kościoła p.w. Wszystkich Świętych.

1471

- 22 marca – Zmarł król Jerzy z Podiebradów. Królem czeskim zostaje Władysław II Jagiellończyk.

Jedna z gliwickich kamienic nawiązująca swoim wystrojem do historii.

Fot.: Krzysztof Wójcik.

Do klasycznego wizerunku
madonny nawiązuje pomnik
matki oplakującej syna
z cmentarza Lipowego.

Dół: ul. Plebańska.

Fot.: autor.

- 14 sierpnia - Zmarł książę Konrad IX Czarny. Księstwo dziedziczy jego brat, Konrad X Biały zwany Młodszym.

1473

- Książę oleśnicki Konrad X Biały Młodszy przyrzeka księciu ziębickiemu Henrykowi I Starszemu połowę Gliwic jako posag swojej bratanicy.
- 25 lipca - Książę Jan IV nadaje Janowi Herbertowi prawo do robienia słodu i warzenia piwa.

1474

- Nieudana Polsko - Czeska wyprawa ekspedycyjna na Śląsk. W wyniku rozejmu potwierdzono na Śląsku władzę króla Węgier.
- Zjazd książąt śląskich we Wrocławiu. Zostaje powołany do życia związek książąt śląskich, pojawia się też po raz pierwszy podział na Silesia Superior (Śląsk Górny) oraz Silesia Inferior (Śląsk Dolny).

1475

- 19 stycznia - Wydany zostaje dokument potwierdzający prawa miejskie Gliwic i Bytomia.

- 22 stycznia - Wszystkie przywileje miejskie znajdują potwierdzenie w dokumencie wydany przez Henryk I Starszego.
- 9 września - Na Śląsku ukazuje się księga statutów synodalnych Caspara Elana – pierwsza drukowana książka w języku polskim.
- Król Węgier Maciej Korwin powołuje Sejm Śląski.
- Wojska Macieja Korwina rabują pół miasta.

1476

- Gliwice zyskują prawo nieograniczonej jurysdykcji.
- Król Maciej Korwin odnawia dla miasta przywilej warzenia piwa.

1477

- Król przekazuje księstwo bytomsko - kozielskie Janowi z Żerotina (Zierocina).

1478

- Władysław II Jagiellończyk, jak i Maciej Korwin otrzymują prawo używania tytułu króla Czech.
- Miasto otrzymuje przywilej królewski zastrzegający wyłączność handlu chmielem i prawo warzenia piwa.

1479

- Na mocy traktatu pokojowego w Ołomuńcu władcą Śląska jest Maciej Korwin.

1480

- Łabędzki kościół zostaje wyposażony w dwa gotyckie dzwony.

1481

- Dzwony kościelne z Brzezinki zostają zastawione na rzecz kościoła św. Bartłomieja w Petersdorf (Szobiszowice).

1482

- Źródła pisane wspominają o kaplicy Św. Barbary przy bytomskiej drodze.
- Źródła po raz pierwszy wspominają także o wsi Trinek.
- Biskupem wrocławskim został mianowany Johann IV Roth.
- Starosta górnośląski Jan Bielik z Kornic odkupuje księstwo z całymi Gliwicami.

1486

- W kościele p.w. Wszystkich Świętych ufundowano cztery ołtarze.
- Powstaje gliwickie Bractwo Bożego Ciała.

1490

- Śmierć Macieja Korwina - władzę na Śląsku przejmuje król czeski Władysław II Jagiellończyk.

Śladami najazdów koczowniczych plemion są czasami znajduwane monety. Na zdj. moneta tatarska.

Poprzednia strona: śląskie halerze lokalne oraz denar węgierski.

*Kolekcja prywatna.
Fot.: autor.*

- *Starostą Górnego i Dolnego Śląska zostaje książę cieszyński Kazimierz.*
- *Pomiędzy Śląskiem a Polską rozpoczyna się wojna celna. Potrwa ponad 20 lat.*

1492

- *2 października - Wilhelm von Perstein sprzedaje księciu opolskiemu Mikołajowi II i Janowi II Dobremu Gliwice za 8500 guldenów.*
- *W źródłach pisanych pojawia się wzmianka o gliwickim zamku.*

1494

- *Została ostatecznie ukształtowana granica pomiędzy Śląskiem i Małopolską. Jej przebieg utrzyma się do 1914 roku.*

1497

- *Zmarł książę opolski Mikołaj II. Rządy po nim sprawuje Jan II zwany Dobrym.*

1500

- *W Gliwicach stoi około 150 domów.*

1503

- *Szobiszowice przechodzą na własność Jana Nepuska i Mikołaja Mokrskiego.*

1504

- *Starostą generalnym Śląska zostaje brat króla czeskiego, późniejszy król Polski, Zygmunt.*
- *Rusza budowa wieży kościoła p.w. Wszystkich Świętych.*
- *Zostaje zaprowadzona kronika miasta Gliwice.*
- *Dokumenty wspominają Caspara Schustera, gliwickiego wójta.*

1506

- *Kolejnym metropolitą Śląska został Johann V Thurzo.*

1507

- *Książe Jan II nadaje poddanemu dom w pobliżu gliwickiego zamku. Dokument nadania jest kolejnym dowodem na istnienie zamku w obrębie murów miejskich.*

1511

- *Miasto odkupuje od Mikołaja Morskiego i Wenzela Nepuska część Szobiszowic.*
- *Książe Jan II Dobry zawiera ze swoim bratankiem Jerzym Hohenzollernem układ o wzajemnym dziedziczeniu.*

Ul. Raciborska wraz z górującą nad starówką wieżą kościoła.

Fot.: autor.

1512 (około)

- *Powstały zachowane fragmentarycznie do dziś mury miejskie.*

1515

- *22 lipca - Zjazd monarchów w Wiedniu - Władysław Jagiellończyk oraz cesarz Maksymilian Habsburg zawierają układ dotyczący przyszłości obu monarchii, tzw. układ o przeżycie.*
- *Rusza budowa drewnianego kościoła p.w. Podwyższenia Św. Krzyża.*

1516

- *10 marca – W liście odpustowym biskupów po raz pierwszy jest wzmiankowany kościół p.w. Podwyższenia Św. Krzyża.*
- *13 marca – Zmarł król czeski Władysław II Jagiellończyk. Jego następcą został syn Ludwik II Jagiellończyk.*

1517

- *Mikołaj Wolf ufundował ołtarz św. Mikołaja dla kościoła p.w. Wszystkich Świętych.*
- *Miało miejsce wystąpienie Martina Lutra uważane za początek ruchu protestanckiego.*
- *W niektórych śląskich miastach dochodzi do rozruchów antyklerykalnych.*

1520

- *Kolejnym biskupem Śląska zostaje Jakob von Salza.*

1524

- *Powstaje gliwicki cech sukienników.*

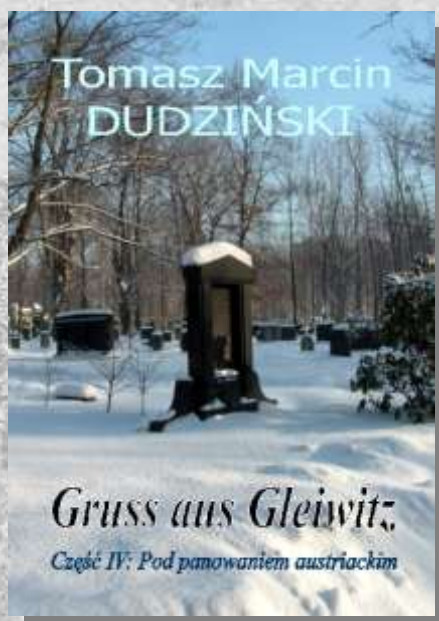
1525

- *Jadwiga Bruzda ufundowała ołtarz św. Jadwigi dla kościoła p.w. Wszystkich Świętych.*

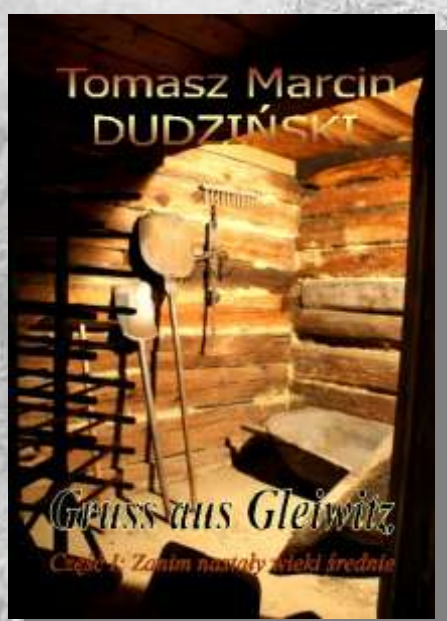
Kościół p.w. Wszystkich Świętych – najważniejsza budowla średniowiecznego miasta.

Fot.: autor.

*Ciąg dalszy historii grodu nad Kłodnicą w książce
„Gruss aus Gleiwitz. Część IV: Pod panowaniem austriackim”*

Do tej pory ukazały się:

Tomasz Marcin DUDZIŃSKI

Gruss aus Gleiwitz

To amatorskie opracowanie historii Gliwic na tle historii Śląska ujęte w prostą formę kalendarium. Większość dostępnych opracowań historycznych dotyczących dziejów grodu nad Kłodnicą jest zbyt szczegółowa, dotyczy także zbyt krótkiego okresu czasu. Ponadto wszystkie te opracowania są pozycjami kosztownymi, ukazują się w znikomym nakładzie i próżno ich szukać w internecie.

Album „Gruss aus Gleiwitz” ma nad nimi poważną przewagę - jest pozycją całkowicie darmową i ogólnodostępną.

Gruss aus Gleiwitz